

Nationaal Coördinator Groningen
De heer H. Elgersma
Techniekweg 1
9601 MD HOOGEZAND

Datum : 19 februari 2021
Briefnummer : 2021-018107
Zaaknummer : K24968 (gerelateerd aan K4165)
Behandeld door : J. Bevers
Telefoonnummer : (06) 25 76 2449
Antwoord op : Verzoek om goedkeuring van ecologisch uitvoeringsplan van
8 januari 2021 voor de locatie Bovenrijgerweg 12 te Thesinge
Onderwerp : Goedkeuringsbesluit ten behoeve van een maatwerksituatie
behorende bij Generieke Ontheffing Versterkingsopgave NCG

Geachte Haye Elgersma,

U hebt op 12 februari 2021 een verzoek ingediend om goedkeuring door bevoegd gezag van de door u voorgestelde ecologische aanpak aan de Bovenrijgerweg 12 te Thesinge. Bij uw verzoek zijn daarvoor de voor ons benodigde documenten aangeleverd om hierop een gefundeerd oordeel te kunnen geven. Het volgende rapport is daarbij toegevoegd: "*Ecologisch uitvoeringsplan bouwkundig versterken* (Projectnummer NCG / versie: 122494)" (hierna te noemen: ecologisch uitvoeringsplan).

Het project omvat werkzaamheden aan Bovenrijgerweg 12 te Thesinge. Er wordt op deze locatie het volgende uitgevoerd:

- de beide schuren worden versterkt van binnenuit;
- het dak, de wanden en de vloeren van het woonhuis worden versterkt:
 - het dak wordt aan de buitenzijde versterkt en geïsoleerd: de holle dakpannen zullen worden verwijderd en later teruggeplaatst;
 - de wanden worden voorzien van een HSB-constructie (door de eigenaar zelf);
 - de kelder wordt volgespoten.

Het groen blijft behouden en het dak van beide schuren blijft ongewijzigd.

In het ecologisch uitvoeringsplan wordt beschreven welke beschermde soorten er aanwezig zijn of naar alle waarschijnlijkheid verwacht mogen worden. Het gaat hierbij om:

- huismus,
- gierwaluw,
- kerkuil,
- broedvogels (zonder jaarrond beschermd nest),
- steenmarter en
- vleermuizen.

Tijdens onderzoek in 2017 (Arcadis) is een verblijfplaats van huismus geconstateerd. Gierwaluw is (mogelijk) waargenomen. Het gebouw is geschikt voor gierwaluw, huismus, vleermuizen, steenmarter, huiswaluw, kerkuil.

Op 23 mei 2019 heeft een ochtendronde vleermuisonderzoek plaatsgevonden (Eco Reest, de heer M. Vos); gericht op het vaststellen van verblijfplaatsen van individuen en/of grote kolonies van gebouwbewonende soorten. Hierbij zijn enkele invliegende Gewone dwergvleermuizen aangetroffen. Daarnaast heeft op 23 mei 2019 een avondronde vleermuisonderzoek plaatsgevonden (Eco Reest, de heer R. Huls), Tijdens dit onderzoek zijn bij de woning twee foeragerende Gewone dwergvleermuizen waargenomen. Op basis van deze waarnemingen kan aangenomen worden dat Gewone dwergvleermuis verblijfplaatsen in het pand heeft. De overige soorten zijn genoemd op basis van aanname van potentiële geschiktheid van het pand voor deze soorten.

Vanwege versterking van het pand zullen (mogelijk) negatieve effecten ten aanzien van deze soorten optreden. De Generieke Ontheffing NCG 2021 (K4165) biedt vrijstelling van de verbodsbepalingen die met de geplande werkzaamheden overtreden zouden worden. In dit geval is echter sprake van maatwerk. Het gaat hier om een bijzonder gebouw, namelijk een Rijksmonument. De generieke ontheffing zegt hierover in voorschriften 19 en 20:

19. Voordat versterkingswerkzaamheden worden uitgevoerd die effect zullen hebben op onderstaande gevallen, zal afzonderlijk en aanvullend goedkeuring moeten worden verkregen, voordat kan worden overgegaan tot het beschadigen of vernielen van nesten of verblijfplaatsen op het per geval op te stellen uitvoeringsplan, in geval van:
- gebouwen met belangrijke kraamkolonies (vleermuizen) en massawinterverblijven (vleermuizen);
 - gebouwen met belangrijke kolonies van gierwaluw en huiswaluw;
 - nesten van kerkuil;
 - in geval van bijzondere gebouwen (zoals bijvoorbeeld kerken, boerderijen en molens);
 - in geval van de aanwezigheid van verblijfplaatsen van Rosse vleermuis of Tweekleurige vleermuis.

De gebruikte terminologie 'belangrijke' en 'bijzondere' dient nader uitgewerkt te zijn in het SMP.

20. Het in het voorgaande artikel bedoelde op te stellen uitvoeringsplan dient vóór uitvoering van de versterkingswerkzaamheden ter goedkeuring te worden voorgelegd aan de Provincie Groningen. De goedkeuring vindt plaats via een versnelde procedure. Het goedkeuringsbesluit zal worden gepubliceerd en geldt als een voor bezwaar vatbaar besluit.

Om negatieve effecten voor de soorten te voorkomen, wordt de locatie voorafgaand aan de werkzaamheden natuurvrij gemaakt, zoals omschreven in hoofdstuk 3 van het Ecologisch Uitvoeringsplan. Dit gebeurt buiten de kwetsbare periode, op een dusdanige manier dat soorten niet ingesloten kunnen raken. Invliegopeningen en andere toegangen worden afgedicht, bijvoorbeeld door het plaatsen van spouwborstels en exclusion flaps. Indien dichtzetten niet mogelijk is bij bijvoorbeeld verrotte delen, zullen deze gecheckt en verwijderd worden. Als laatste stap wordt het betreffende pand natuurvrij verklaard door de betrokken projectecoloog. Daarbij wordt gecheckt of de ontmoediging op adequate wijze heeft plaatsgevonden en daarmee geen kans bestaat dat nog beschermde soorten aanwezig zijn.

Er is geen verblijfplaats van een steenmarter in de woning aangetroffen; de kelder is ontoegankelijk. Wanneer er bij de visuele inspectie hiervan toch sporen worden aangetroffen, zal er verder worden gekeken naar de aanwezigheid van een verblijfslocatie. Bij het daadwerkelijk aantreffen van een verblijfslocatie worden er buiten de kwetsbare periode maatregelen getroffen die ervoor moeten zorgen dat de steenmarter uit de woning wordt verwijderd. In het ecologisch uitvoeringsplan wordt voorgesteld wordt om het dier te vangen. Met dit onderdeel van het plan (wegvangen van steenmarter) stemmen wij niet in. Wel is het toegestaan het dier de toegang tot de locatie te ontnemen door de ingangen dicht te maken met gaas of iets gelijkwaardig, opdat de steenmarter zelf een ander heenkomen zal zoeken.

Bij het ontmoedigingsplan, hoofdstuk 3 van het Ecologisch uitvoeringsplan, dient met de volgende zaken rekening gehouden te worden:

- de projectecoloog dient aanwezig te zijn bij het natuurvrij maken;
- de ecooloog dient te checken of alle openingen zijn afgedicht;
- de ecooloog dient bij het afdichten van openingen te controleren of er geen dieren vast komen te zitten;
- bij het afdichten van openingen dienen altijd uitvliegmogelijkheden te worden aangebracht (bijvoorbeeld: exclusion flaps), tenzij met zekerheid vastgesteld kan worden dat er geen dieren achter de openingen aanwezig kunnen zijn (dient vastgesteld te worden met behulp van endoscoop). De opening dient dan wel te worden afgedicht;
- de ecooloog dient erop toe te zien dat er voldoende uitvliegmogelijkheden worden aangebracht;
- bij het natuurvrij maken worden kwetsbare periodes gemeden.

De werkzaamheden hebben invloed op de gevel en het dak van de woning. De bouwwijze en materialen maakt de boerderij geschikt voor inwendige voorzieningen voor vleermuizen, huismus, gierzwaluw, kerkuil en steenmarter. De volgende maatregelen dienen uitgevoerd te worden:

Huismus (VA-code: HM006)

Het dak kan gemakkelijk toegankelijk worden gemaakt voor de huismus op de volgende wijze (bijlage C):

- Het gehele dak of (indien niet wenselijk) door het plaatsen van vogelschroot (HM006) tot de vierde regel ontstaat er onder de eerste drie rijen dakpannen ruimte voor huismusverblijven (mogelijk ook ten gunste van gierzwaluw en spreeuw);
- Dakruimte onder de eerste drie rijen dakpannen moet toegankelijk zijn via de dakgoot of andere openingen;
- Dakruimte en invliegopening (via dakgoot) 3 tot 5 cm hoog;
- In geval van isolatie alleen toepassen aan de noord- en/of oostzijde;
- Dakgoot hoger dan 3 m boven maaiveld;
- Indien er pannen worden gebruikt met onvoldoende bolling om als toegang te dienen voor huismussen, wordt de onderste panlat elke 50 cm voorzien van een opening van 5 cm zodat het dak toegankelijk gemaakt wordt voor huismus en spreeuw;
- Let op mogelijkheden voor een vrije invliegopening (bijvoorbeeld geen takken);
- Dunne multiplexplaat of fijn kunststof gaas (bijv. PE5016 of PP523- van TOP7EVEN) op het dakvlak tussen de isolatie en de tengels.

Gierzwaluw en vleermuizen (VA-code: GZ005/V009A)

Verblijfplaatsen kunnen worden gerealiseerd door het terugbrengen van (bestaande) dakpannen die ruimte bieden voor gierzwaluwverblijfplaatsen tussen het dakvlak en de dakpannen. Door het gehele dakvlak geschikt te maken kunnen vleermuizen de meest geschikte plek wat betreft klimatologische omstandigheden kiezen.

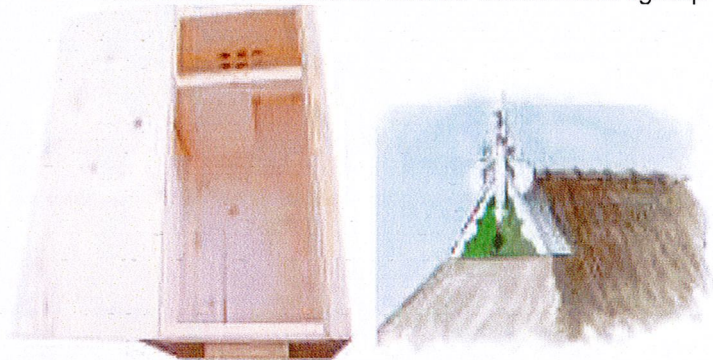
- Gehele dakvlak. Bij onvoldoende mogelijkheden hiervoor tenminste enkele vierkante meters aanhouden (terugvaloptie);
- Met latjes kan/kunnen plaat/planken zodanig worden bevestigd, dat aan de onderzijde een ruimte ontstaat van ongeveer 3 centimeter en aan de bovenzijde 5,5 centimeter;
- Indien er ruimte is bij de nokbalk: hoogte afmeting nokbalk ca 12 cm (i.v.m. lengte van laatvlieger. Lengte: over de hele nok (zodat altijd een geschikte plek qua temperatuur aanwezig is);
- Invliegopeningen creëren bij de schoorsteen door loodslab 32-65 mm te laten uitsteken als invliegopening. Indien dit bouwtechnisch niet mogelijk is kan er gebruik gemaakt worden van een gierzwaluwan. Door deze gedeeltelijk onder het loodslab te verwerken is er een opening naar de dakruimte.

Kerkuil (KU001)

In de losstaande schuur wordt een uilenkast geplaatst.

- Minimale maatvoering: (LxBxH): 75x40x45 cm (afbeelding 1);
- Invliegopening 15x15 cm;

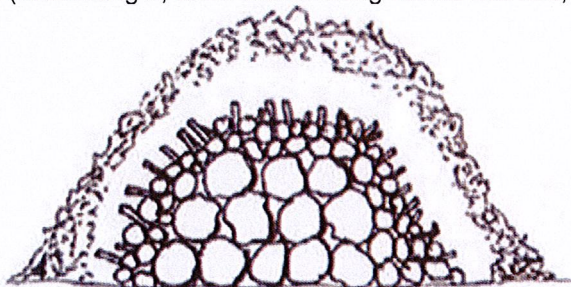
- Geen directe verlichting in de omgeving van de kerkuilenkast;
- Plaats de kast op een donkere en tochtvrije plaats; voorzien van anti-steenmarterhuifje;
- Voor meer informatie en advies: kerkuilenwerkgroep Groningen, de heer A. Eijkenaar.

Afbeelding 1: Boven aanblik uilenkast en mogelijke invlieglocatie via oelebord

Steenmarter (SM002)

Voor steenmarter wordt in een van de schuren of ergens buiten op het erf een kunstmatig nest gemaakt. De verblijfplaats wordt gerealiseerd in de vorm van een marterhoop (zie afbeelding 2). De takkenhoop wordt droog en vrij van tocht aangelegd met natuurlijke materialen. De bodem van de marterhoop wordt voorzien van stoep- of betontegel en hierop voorzien van dun materiaal zoals takjes, riet of gras. Daarop komt een kern, bestaande uit gestapelde stammen en dikke takken van minimaal een meter hoog. In de holten die ontstaan worden vervolgens takken en twijgen gestoken. Zo wordt voorkomen dat de stapel snel inzakt. Vervolgens wordt de marterhoop voorzien van een isolerende laag riet of hooi, van minimaal een halve meter dik. Deze laag wordt idealiter jaarlijks aangevuld om de isolatiewaarde te behouden. De marterhoop is minimaal één meter hoog, twee meter breed en drie meter lang. De marterhoop wordt voorzien van een nestkast. Nestkasten zijn kunstmatige verblijfplaatsen voor kleine marters. Ze bestaan uit een bekisting van hout met een binnenruimte van circa 20 x 20 cm voorzien van een dubbele bodem ter isolatie. De doorsnede van de ingang is circa 8 cm. Ook de ingang is van een dubbele ruimte voorzien, als bescherming tegen de elementen. Bovenop de nestkast wordt een laag van ruim 50 cm van takken en bladeren aangebracht. In de binnenruimte van de nestkast wordt hooi aangebracht, als extra isolatie (afbeelding 3; bron: Handreiking Kleine Marters, 2017).

Afbeelding 2 Schematische weergave marterhoop, tekening Nico Jonker (bron: Handreiking Kleine Marters, 2017).

Afbeelding 3 Voorbeeld wegwerken steenmarterkast onder takkenhoop (bron: Vivara Pro).

Negatieve effecten voor algemene broedvogels worden voorkomen door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Bovenstaande maatregelen zijn uitgewerkt in het ontwerp, bijlage C bij het Ecologisch Uitvoeringsplan.

Ecologische beoordeling

Uit de ecologische toetsing komt voldoende naar voren dat met de voorgestelde maatregelen geen afbreuk gedaan wordt aan het streven de soorten in een gunstige staat van instandhouding te brengen of te houden. De soorten zullen er naar verwachting zelfs op vooruit gaan, aangezien uitgegaan wordt van een worstcase-scenario, maar lang niet zeker is of al de genoemde soorten ook daadwerkelijk op de locatie aanwezig zijn.

Wij achten de toetsing ten aanzien van huismus, gierzwaluw, kerkuil, steenmarter en vleermuizen (waaronder Gewone dwergvleermuis) in het ecologisch uitvoeringsplan navolgbaar en wij ondersteunen de conclusies uit de rapportage, dat deze aanpak onder de Generieke Ontheffing NCG 2021 uitgevoerd mag worden, aangezien de gunstige staat van instandhouding van soorten met de voorgestelde maatregelen niet wordt aangetast.

Conclusie

Hierbij geven wij goedkeuring aan het ecologisch uitvoeringsplan voor bouwkundig versterken van het pand aan de Bovenrijgerweg 12 te Thesinge onder de voorwaarden zoals die in de Generieke Ontheffing NCG 2021 gesteld zijn.

Wij maken u erop attent dat indien de activiteit(en) niet op de door u aangegeven wijze worden uitgevoerd, er wel sprake kan zijn van extra ontheffingsplichtige activiteit en van overtreding van de Wet natuurbescherming. Tevens wijzen wij u op de in de generieke ontheffing genoemde eisen rond saldering en monitoring waar vanzelfsprekend nu ook deze locatie in opgenomen dient te worden.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met dit besluit bestaat de mogelijkheid om binnen zes weken na verzenddatum van deze brief een bezwaarschrift in te dienen. Meer informatie daarover vindt u in de digitale brochure 'Bezwaar maken tegen een besluit' die u kunt vinden op de website van de provincie Groningen (www.provinciegroningen.nl/bezwaarmaken). Als u overweegt een bezwaarschrift in te dienen, zouden wij het op prijs stellen als u eerst contact met ons opneemt. Wellicht kunnen uw bezwaren door een toelichting van ons worden weggenomen.

Het indienen van een bezwaarschrift schort de werking van dit besluit niet op. U kunt daarvoor een verzoek om voorlopige voorziening indienen. Meer informatie over het vragen van een voorlopige voorziening vindt u op www.rechtspraak.nl.

Meer informatie

Wij vertrouwen er op dat voldoende duidelijk is welke voorwaarden aan dit besluit verbonden zijn. Heeft u nog vragen, dan kunt u bellen naar telefoonnummer 050 - 316 45 43. U wordt dan doorverbonden met een medewerker die uw vragen zal beantwoorden. Bij correspondentie over deze brief verzoeken wij u het correspondentienummer te vermelden.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Groningen:

Namens dezen:

A.J. Hoogerwerf

Hoofd van de afdeling Landelijk Gebied en Water

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.